

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η**
76/2024

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 9.4.2024 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο, Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Χρήη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας, από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο «ΣΚΑΪ», ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία «ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ», αναφορικά με διατάξεις περί δυσμενών διακρίσεων σε βάρος προσώπων λόγω γενετήσιου προσανατολισμού (σε σχέση με την ελευθερία της έκφρασης), στη διάρκεια της εκπομπής με τον τίτλο «Καλημέρα» που μεταδόθηκε από τον ως άνω τηλεοπτικό σταθμό στις 14.10.2023. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από τις με αρ. πρωτ. ΕΣΡ 5188, 5195, 5196, 5202, 5203, 5204 και 5206/16.10.2023 καταγγελίες πολιτών.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε ο φάκελος με αριθμό 265/23.11.2023, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Ειρήνη Κεραμήτσου και στην ειδική επιστήμονα - νομικό Ρέα Λαμπροπούλου. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 1239/ΕΣ/21.12.2023 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στη συνέχεια, η Ειδική Επιστήμων υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 228/ΕΣ/12.2.2024 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας, παρέστη ο πληρεξούσιος δικηγόρος της Ευστάθιος Γεωργόπουλος. Ερωτηθείς από την Πρόεδρο, ο Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να του παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 24.4.2024, ώρα 14.00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 2461/24.4.2024 υπόμνημα.

Την 29.4.2024 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά και Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω εισηγήτρια, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβάσεων. «Ο άμεσος έλεγχος του κράτους... έχει ως σκοπό... την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και νεότητας».

2. Κατά το άρθρο 14 παρ. 1 του Συντάγματος: «Καθένας μπορεί να εκφράζει και να διαδίδει προφορικά, γραπτά και δια του τύπου τους στοχασμούς του τηρώντας τους νόμους του Κράτους», ενώ η παρ. 2 εδ. α' ορίζει ότι ο τύπος είναι ελεύθερος.
3. Κατά το άρθρο 5^Α παρ. 1 του Συντάγματος: «Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων».
4. Το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος καθιερώνει ως πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας τον σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου.
5. Κατά το άρθρο 106 παρ. 2 του Συντάγματος: «Η ιδιωτική οικονομική πρωτοβουλία δεν επιτρέπεται να αναπτύσσεται σε βάρος της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ή προς βλάβη της εθνικής οικονομίας».
6. Κατά το άρθρο 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης(που έχει νομική ισχύ επί τη βάση της Συνθήκης της Λισαβόνας, άρ. 6 της ΣΕΕ): «Η ανθρώπινη αξιοπρέπεια είναι απαραβίαστη. Πρέπει να είναι σεβαστή και να προστατεύεται». Στο άρθρο 21 παρ. 1 του Χάρτη ορίζεται: «Απαγορεύεται κάθε διάκριση ιδίως λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού». Κατά το άρθρο 11 του Χάρτη: «Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία γνώμης και την ελευθερία λήψης ή μετάδοσης πληροφοριών ή ιδεών, χωρίς την ανάμειξη δημοσίων αρχών και αδιακρίτως συνόρων. Η ελευθερία των μέσων μαζικής ενημέρωσης και η πολυφωνία τους είναι σεβαστές».
7. Η Σύμβαση της Ρώμης περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου-ΕΣΔΑ) που αποτελεί εσωτερικό δίκαιο διότι κυρώθηκε με το Ν.Δ. 53/1974, ορίζει στο άρθρο 10 παρ. 1 -όπως έχει μεταγλωττισθεί στη δημοτική επί τη βάση του Π.Δ. 76/2022- ότι «Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία γνώμης, καθώς και την ελευθερία λήψης ή μετάδοσης πληροφοριών ή ιδεών, χωρίς παρέμβαση δημοσίων αρχών και ασχέτως συνόρων. Το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει τα Κράτη να υποβάλλουν τις επιχειρήσεις ραδιοφωνίας, κινηματογράφου ή τηλεόρασης

σε καθεστώς αδειοδότησης». Κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου: «Η άσκηση των ελευθεριών αυτών, δεδομένου ότι συνεπάγεται καθήκοντα και ευθύνες, μπορεί να υπαχθεί σε ορισμένες διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις, που προβλέπονται από τον νόμο και αποτελούν αναγκαία μέτρα, σε δημοκρατική κοινωνία, για την εθνική ασφάλεια, την εδαφική ακεραιότητα ή τη δημόσια ασφάλεια, την προάσπιση της τάξης και την πρόληψη του εγκλήματος, την προστασία της υγείας ή της ηθικής, την προστασία της υπόληψης ή των δικαιωμάτων τρίτων, την παρεμπόδιση κοινολόγησης εμπιστευτικών πληροφοριών ή τη διασφάλιση του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας». Στο άρθρο 14 ορίζεται: «Η απόλαυση των δικαιωμάτων και ελευθεριών, που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση, πρέπει να εξασφαλιστεί χωρίς καμία διάκριση που να βασίζεται ιδίως στο φύλο, τη φυλή, το χρώμα, τη γλώσσα, τη θρησκεία, τις πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική προέλευση, τη συμμετοχή σε εθνική μειονότητα, την περιουσία, τη γέννηση ή κάθε άλλη κατάσταση».

8. Το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (Ν. 2462/1997), στον πρόλόγό του αναφέρεται στην «αναγνώριση της εγγενούς αξιοπρέπειας και των ίσων και αναφαίρετων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρώπινης κοινωνίας», ενώ στο άρθρο 2 του Ν. 2462/1997 ορίζεται: «Τα συμβαλλόμενα κράτη στο παρόν Σύμφωνο αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται και να εγγυώνται σε όλα τα άτομα που βρίσκονται στην επικράτεια τους και υπάγονται στη δικαιοδοσία τους τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στο παρόν Σύμφωνο, χωρίς καμία διάκριση ιδίως φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκευματος, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας, γέννησης ή κάθε άλλης κατάστασης». Κατά το άρθρο 19 παρ. 2 του ως άνω νόμου: «Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία της αναζήτησης, της λήψης και της μετάδοσης πληροφοριών και απόψεων κάθε είδους, ανεξαρτήτως συνόρων, προφορικά, γραπτά, σε έντυπα, σε κάθε μορφή τέχνης ή με κάθε άλλο μέσο της επιλογής του».

9. Κατά το άρθρο 2 παρ. 2 του Π.Δ. 77/2003: «Ο δημοσιογράφος υπερασπίζεται την ελευθερία της έκφρασης και, στο πλαίσιο της δημοσιογραφικής δεοντολογίας, έχει το δικαίωμα να μεταδίδει ανεμπόδιστα πληροφορίες και σχόλια για να εξασφαλίσει την ενημέρωση της κοινής γνώμης». Το άρθρο 4 παρ. 1 του ως άνω προεδρικού διατάγματος ορίζει: «Δεν επιτρέπεται η παρουσίαση προσώπων με τρόπο ο οποίος, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες, μπορεί να ενθαρρύνει, τον εξευτελισμό, την

κοινωνική απομόνωση ή τις δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος τους από μέρος του κοινού βάσει ιδίως του φύλου, της φυλής, της εθνικότητας, της γλώσσας, της θρησκείας, της ιδεολογίας, της ηλικίας, της ασθένειας ή αναπηρίας, του γενετήσιου προσανατολισμού ή του επαγγέλματος. Στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται: «Δεν επιτρέπεται η προβολή μειωτικών, ρατσιστικών, ξενοφοβικών ή σεξιστικών μηνυμάτων και χαρακτηρισμών καθώς και μισαλλόδοξων θέσεων και γενικά δεν πρέπει να θίγονται εθνοτικές και θρησκευτικές μειονότητες και άλλες ευάλωτες ή ανίσχυρες πληθυσμιακές ομάδες».

10. Στο άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 4443/2016 (που ενσωματώνει τις Οδηγίες 2000/43/EK, 2000/78/EK και 2014/54/ΕΕ για ίση μεταχείριση στην απασχόληση) ορίζεται: «Οι ανεξάρτητες αρχές, στο πλαίσιο άσκησης της κύριας λειτουργίας τους, μεριμνούν για την εφαρμογή και προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, σύμφωνα με τους σκοπούς και τις διατάξεις του μέρους Α' του παρόντος νόμου».

11. Κατά το άρθρο 1 του Ν. 927/1979 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 4285/2014 και το άρθρο 7 του Ν. 4491/2017) που αφορά έμμεσα τους ιδιωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς βάσει του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2328/1995 και τους ραδιοφωνικούς σταθμούς βάσει του άρθρου 8 παρ. 5 του ίδιου νόμου: «Όποιος με πρόθεση, δημόσια, προφορικά ή δια του τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, υποκινεί, προκαλεί, διεγείρει ή προτρέπει σε πράξεις ή ενέργειες που μπορούν να προκαλέσουν διακρίσεις, μίσος ή βία κατά προσώπου ή ομάδας προσώπων που προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή την αναπηρία κατά τρόπο που εκθέτει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη ή ενέχει απειλή για τη ζωή, την ελευθερία ή τη σωματική ακεραιότητα των ως άνω προσώπων, τιμωρείται με φυλάκιση τριών (3) μηνών έως τριών (3) ετών και με χρηματική ποινή πέντε έως είκοσι χιλιάδων (5.000-20.000) ευρώ».

12. Κατά το στοιχείο β' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000: «Το Ε.Σ.Ρ. ελέγχει την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων και των εν γένει κανόνων και αρχών που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία για τη

νόμιμη, διαφανή και ποιοτική λειτουργία των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων...» και επιβάλλει, σε περίπτωση παραβάσεων, τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

Από το συνδυασμό των ως άνω διατάξεων συνάγονται τα ακόλουθα:

α) Η ελευθερία της έκφρασης που εξασφαλίζεται από το άρθρο 14 § 1 του Συντάγματος και 10 της ΕΣΔΑ, καλύπτει τον έγγραφο και ηλεκτρονικό τύπο ως μέσα για τη διάδοση πληροφοριών και στοχασμών. Η ωφελιμότητα της πληροφόρησης δεν εξαντλείται στην απλή αύξηση των εγκυκλοπαιδικών γνώσεων και τη μόρφωση του ατόμου, αλλά έχει καίρια πολιτική λειτουργία στο βαθμό που δημιουργεί γνώμες, ενισχύει πεποιθήσεις και συνδιαμορφώνει τις κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις¹. «...Η ελευθερία της γνώμης είναι *conditio sine qua non* της δημοκρατίας, είναι συστατικό στοιχείο του δημοκρατικού πολιτεύματος λειτουργώντας συγχρόνως και ως πολιτικό δικαίωμα. Χωρίς την ελευθερία της γνώμης και της πληροφορίας δεν είναι δυνατή η διαμόρφωση γνήσιας κοινής γνώμης, χωρίς αυτήν δεν έχει νόημα ο έλεγχος των δημοσίων πραγμάτων και η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, χωρίς αυτήν δεν είναι δυνατή καμία δημοκρατική διαδικασία. Για να υπάρχει ελευθερία της γνώμης θα πρέπει να υπάρχει ελευθερία διαμόρφωσης της γνώμης κι επίσης ελευθερία να έχει κανείς ορισμένες γνώμες χωρίς δυσμενείς για αυτόν συνέπειες...»². Ούτω, γίνεται δεκτό από τη θεωρία και τη νομολογία ότι ο Τύπος διαφυλάσσει συμφέροντα της ολότητας όταν μέσω αυτού μεταδίδονται ειδήσεις, εκφράζονται απόψεις και ασκείται κριτική σε δημόσια πρόσωπα για ζητήματα σχετικά με το αξίωμα τους ή ακόμα και σε ιδιώτες των οποίων η δράση ενδιαφέρει το κοινωνικό σύνολο και άπτεται του δημοσίου συμφέροντος. Στα δημοσιεύματα δια του Τύπου που υπηρετούν το δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού για πληροφόρηση και ενημέρωση, αναγνωρίζεται η ευχέρεια να χρησιμοποιούνται ακόμα και οξείες εκφράσεις και δυσμενείς χαρακτηρισμοί (ΑΠ 167/2000, Εφ.Αθ. 9975/1986., ΤρΔΠρ.Αθ. 16280/1995, ΑΠ 1391/2004, ΑΠ 1662/2005, ΑΠ 751/2011, ΑΠ 471/2013). Επομένως, υπό προϋποθέσεις, μπορούν να δικαιολογηθούν ακόμα και προσβλητικές εκδηλώσεις που λαμβάνουν ιδιαίτερη ένταση και οξύτητα, φτάνει να αποβλέπουν

¹ Βλ. Ν. Αλιβιζάτος : «Η ιδιωτική ζωή των δημοσίων προσώπων» 1998, Ι. Μανωλεδάκης : «Τα όρια εξουσίας των ΜΜΕ» 2002

² Π. Δαγτόγλου «Συνταγματικό Δίκαιο: Ατομικά Δικαιώματα», εκδ. Α. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 1991, σελ.401 επόμ.

στην προαγωγή του ελεύθερου δημοκρατικού διαλόγου και όχι στον εκχυδαϊσμό του δημόσιου βίου.³

Ειδικά, στις περιπτώσεις που ασκείται κριτική σε πρόσωπα του δημοσίου βίου και της πολιτικής ζωής, το ενδιαφέρον του κοινού για πληροφόρηση είναι αυξημένο. Πέρα από την ενημέρωση των πολιτών, η διατύπωση δημόσιας κριτικής εξυπηρετεί και τη σκοπιμότητα της άσκησης ελέγχου σε όσους διαχειρίζονται κρατική εξουσία. Για την προστασία της τιμής και υπόληψης *δημοσίου προσώπου*, ενδεικτικά η απόφ. του Τρ.Διοικ. Πρωτ. Αθηνών 16280/1995 έχει κρίνει ότι «...σε μια δημοκρατική κοινωνία, το άτομο που καθίσταται δημόσιο πρόσωπο, με την έννοια ότι γίνεται γνωστό σε ευρύτερο κύκλο του κοινού(πολιτικοί, δημοσιογράφοι, καλλιτέχνες, αθλητές) υπόκειται εκ των πραγμάτων στο δημοσιογραφικό έλεγχο τον οποίο, και αν είναι οξύς ή δηκτικός, εφόσον δεν θίγεται η τιμή και η υπόληψη του, οφείλει να ανέχεται. Και τούτο λόγω του δικαιολογημένου επαγγελματικού ενδιαφέροντος των δημοσιογράφων, που ασκούν δημόσια αποστολή, για τη δημοσίευση ή μετάδοση ειδήσεων (γεγονότων)και σχολίων σχετικών με τις πράξεις και τη συμπεριφορά προσώπων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την κοινή γνώμη. Γι' αυτό μπορούν να δημοσιεύουν ή να μεταδίδουν ειδήσεις, για τη σχετική πληροφόρηση και ενημέρωση του κοινού, με δριμεία κριτική ή δυσμενείς, ακόμα και σκωπτικούς ή ειρωνικούς χαρακτηρισμούς για τα πρόσωπα αυτά, χωρίς αυτό να συνιστά μη σύννομη προσβολή της προσωπικότητάς τους...». Από τη νομολογία συνάγεται ότι ως δημόσιο πρόσωπο νοείται αυτό που, τόσο με τις πράξεις του όσο και λόγω του ρόλου του στα δημόσια δρώμενα, εισέρχεται στη δημόσια σφαίρα.

Το ΕΔΔΑ(Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου) τονίζει σταθερά ότι η ελευθερία της έκφρασης αντιπροσωπεύει στη δημοκρατική κοινωνία «ένα από τα θεμέλια για την πρόοδο και την ανάπτυξη της προσωπικότητας του καθενός»(απόφ. Handyside c. Royaume-Uni, 7.12.1976, σειρά A no 24, § 49), ενώ αναγνωρίζει την ευρύτερη συμβολή αυτού του δικαιώματος στη δημοκρατική διαδικασία και στη λειτουργία του κράτους δικαίου. Ο τύπος «διαδραματίζει εξέχοντα ρόλο στην εύρυθμη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος»(Radio France et autres c. France, αρ. προσφ. 53984/00, CEDH 2004-II, § 33), ενώ «προσφέρει στην κοινή γνώμη ένα από τα καταλληλότερα μέσα για να γνωρίσει και να κρίνει τις ιδέες και τις συμπεριφορές των πολιτικών ιθυνόντων»(απόφ. Lingens c. Autriche, 8.7.1986, σειρά

³ Βλ. Κ. Χατζηκώστας: «Προσβολές της τιμής από δικαιολογημένο ενδιαφέρον», εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2005, σελ. 55 επόμε.

Α, no 103, § 41) και να συμμετάσχει ελεύθερα στη διαδικασία του πολιτικού διαλόγου (απόφ. Castells c. Espagne, 23.4.1992, σειρά Α, no 236, § 43)⁴. Στην υπόθεση Thorgeir Thorgeirson c. Islande (25.6.1992, σειρά Α, no 239 § 63), το ΕΔΔΑ επισημαίνει ότι «ο Τύπος αποτελεί το σκύλο-φύλακα [watchdog] της δημοκρατικής κοινωνίας». Σε συνέχεια αυτών, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ δεν υποχρεώνει το δημοσιογράφο να αποστασιοποιείται ρητά και συστηματικά από την αναπαραγωγή εκφράσεων οι οποίες θα μπορούσαν να είναι προσβλητικές για την τιμή τρίτων προσώπων (Thoma c. Luxembourg, αρ. προσφ. 38432/97, § 64, CEDH 2001-III). Επίσης, το Δικαστήριο έχει δεχθεί, ιδιαιτέρως στο πλαίσιο υποθέσεων δυσφήμισης, ότι το άρθρο 10 καλύπτει την άσκηση της δημοσιογραφίας υπό τον όρο ότι «ο δημοσιογράφος ενεργεί καλόπιστα με σκοπό τη μετάδοση αξιόπιστων πληροφοριών και σεβασμού της δημοσιογραφικής δεοντολογίας» (βλ. άνω Radio France c. France)⁵.

β) Η ισότητα ενώπιον του νόμου και η προστασία όλων των ατόμων έναντι των διακρίσεων αποτελεί οικουμενικό δικαίωμα αναγνωρισμένο από την διεθνή, ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία. Στο ευρωπαϊκό δίκαιο προβλέπονται απαγορεύσεις για δυσμενείς διακρίσεις για διάφορους λόγους, όπως ενδεικτικά η φυλή, το φύλο, η θρησκεία, οι πεποιθήσεις, η εθνικότητα, η αναπηρία, η ηλικία, ο σεξουαλικός προσανατολισμός. Η ΕΣΔΑ στο άρθρο 14 και ο νόμος 2462/1997 στο άρθρο 2 παραθέτοντας τους λόγους που αποτελούν δυσμενή διάκριση, ορίζουν και *«κάθε άλλη κατάσταση»* επιτρέποντας ένα περιθώριο επέκτασης της προστασίας για λόγους πέραν των ήδη αναγραφόμενων. *«Στο βαθμό που ο μισαλλόδοξος λόγος συνεπάγεται εξ ορισμού διακρίσεις σε βάρος ομάδων που προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, το σεξουαλικό προσανατολισμό κ.λ.π., η απαγόρευση του αποσκοπεί στην προστασία ευάλωτων και μη προνομιούχων ομάδων απέναντι σε τέτοιες διακρίσεις και υπό αυτή την έννοια αποτελεί μέσο για την προαγωγή τόσο της ουσιαστικής ισότητας όσο και της διαφορετικότητας»*.⁶ Επίσης, κατά τον καθηγητή Α. Μάνεση: *«ρατσισμός είναι η*

⁴ Βλ. Π. Γ. Βογιατζή: «Η ελευθερία του τύπου και η προστασία της τιμής και της υπόληψης: η ελληνική έννομη τάξη αντιμέτωπη με το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου», Νομικό Βήμα, τόμ. 57, Φεβρ. 2009, σελ. 293 επόμενα.

⁵ Βλ. απόφ. ΕΔΔΑ 466/10.8.2006 [Arrêt de Chambre Lyachko c. Ukraine-requête n. 21040/02] για ελευθερία της έκφρασης. Επίσης για ελευθερία έκφρασης, Τύπου και πολιτικού λόγου βλ. αποφάσεις ΕΔΔΑ: υπόθ. 64915/01 Chauvy κατά Γαλλίας (απόφ. 29.6.2004), υπόθ. 26971/95 Zarakolu κατά Τουρκίας (αποφ. 13.7.2004), υπόθ. 49418/99 Hrico κατά Σλοβακίας (απόφ. 20.7.2004), υπόθ. 65849/01 Guzel κατά Τουρκίας (απόφ. 27.7.2006), υπόθ. 69698/01 Stoll κατά Ελβετίας (απόφ. 25.4.2006), απόφ. της 14.10.2014 (Stankiewicz κατά Πολωνίας), απόφ. της 21.10.2014 (Matúz κατά Ουγγαρίας) κ.ά.

⁶ Α. Χουλιάρης «Η ποινικοποίηση του μισαλλόδοξου λόγου στο φιλελεύθερο και δημοκρατικό κράτος δικαίου: η ελληνική περίπτωση», Νομικό Βήμα, τ. 65, Ιούνιος 2017.

εναντίωση προς κάθε είδους και μορφής ιδιαιτερότητα..., κάνει την αξιολόγηση με βάση το “δικό μας” σε αντιδιαστολή με το “άλλο”. Άλλον δε θεωρεί ο ρατσισμός όποιον αποκλίνει από τη δεδομένη ταυτότητα, την κατεστημένη πλειονότητα, την κρατούσα κανονικότητα: το ξένο, τον αλλοδαπό, τον μετανάστη, τον μαύρο, τον ομοφυλόφιλο, τον αλλόθρησκο, τον τσιγγάνο.... Τον Άλλον, τον διαφορετικό, ο ρατσισμός όχι απλώς δεν τον ανέχεται, αλλά τον δαιμονοποιεί...». ⁷ Μεταξύ των προσβλητικών και ασύμβατων με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) λόγων συγκαταλέγονται ο ρατσιστικός και ξενοφοβικός λόγος, ο αντισημιτισμός, οι ακραίες μορφές εθνικιστικού λόγου καθώς και ο λόγος κατά των μεταναστών και των μειονοτήτων. ⁸

γ) Η ευρωπαϊκή νομική παράδοση δίνει μεγάλη βαρύτητα στην αξία του προσώπου: εκ τούτου η ρατσιστική ρητορική δεν αποτελεί έκφραση γνώμης καθώς δεν προσβάλλει απλώς την κρατούσα κοινωνική ηθική αλλά τα θεμέλια της ανθρώπινης αξίας. «Με το ρατσιστικό λόγο διακυβεύεται η οικουμενικότητα της ανθρώπινης αξίας και όχι τα επικρατούντα αλλά και δεκτικά μεταβολής μέσα στο χρόνο κοινωνικά ήθη. Το αντικείμενο προσβολής είναι όψεις της ανθρώπινης αξίας που εκφεύγουν της εξουσίας του εκάστοτε θύματος, όπως η φυλή, το έθνος ή η γενετήσια ταυτότητα του. Δεν θίγεται η κοινωνική υπόληψη ή η τιμή συγκεκριμένων προσώπων, αλλά τραυματίζεται υπερατομικά η κανονιστική θωράκιση της υπαρξιακής ασφάλειας του προσώπου που μια δημοκρατική έννομη τάξη οφείλει να προστατεύει κατ’ εξοχήν...». ⁹ Ως προς το φραστικό μίσος μπορεί να λεχθεί ότι δεν απαιτείται να επήλθαν συνεπεία του λόγου αυτού περαιτέρω βλαπτικές πράξεις (τότε θα είχαμε ήδη έγκλημα μίσους), αλλά αρκεί να επέφερε ο λόγος αυτός στο θύμα ή σε άλλα πιθανά θύματα μια σιωπή, μια αυτολογοκρισία ή ένα αυτοπεριορισμό σε μη αντίδραση λόγω φόβου ή αίσθησης απειλής, χωρίς αυτή η αποποίηση δικαιωμάτων να γίνεται με την πραγματική συναίνεση τους. Πρόκειται για το αποτέλεσμα επιβολής σιγής στην έκφραση ή άσκηση δικαιωμάτων που επιφέρει ο ρατσιστικός λόγος, που υπονομεύει εκ βάθρων την ισότητα μεταξύ των προσώπων την οποία προϋποθέτει ένας διάλογος που προστατεύεται από το Σύνταγμα.

⁷ Α. Μάνεσης: «Όψεις και αντιμετώπιση του ρατσισμού», Το Σύνταγμα, 2000, σελ. 13 επόμε.

⁸ Λ.Α. Σισυλιάνος: «Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου», Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, σελ. 414

⁹ Χάρης Παπαχαραλάμπους: «Νομοθετώντας για το μίσος. Το παράδειγμα του αντιρατσιστικού Ν. 4285/2014», Νομικό Βήμα, τ. 64, Φεβρουάριος 2016, σελ. 209 επόμε.

Θέση ΕΔΔΑ: στην υπόθεση Vejdeland κατά Σουηδίας με αρ. προσφ. 1813/2007 (ημερ. δημοσίευσης 9.2.2012) εξετάστηκε η καταδίκη των προσφευγόντων για τη διανομή σε σχολείο φυλλαδίων με περιεχόμενο το οποίο θεωρήθηκε προσβλητικό για τους ομοφυλόφιλους. Οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ότι δεν είχαν την πρόθεση να εκφράσουν περιφρόνηση για τους ομοφυλόφιλους ως ομάδα και δήλωσαν ότι ο σκοπός της δραστηριότητας τους ήταν να ξεκινήσει μια συζήτηση σχετικά με την έλλειψη αντικειμενικότητας στην εκπαίδευση στα σουηδικά σχολεία. Το ΕΔΔΑ έκρινε ότι αυτές οι δηλώσεις, ακόμα κι αν δεν καλούν ευθέως σε πράξεις μίσους, συνιστούν σοβαρούς και επιβλαβείς ισχυρισμούς, ενώ έλαβε υπόψη ότι απευθύνονταν σε νέους ανθρώπους οι οποίοι δεν είχαν το περιθώριο να μη διαβάσουν τα φυλλάδια, καθώς οι προσφεύγοντες τα είχαν τοποθετήσει στα ερμάρια του σχολείου. Το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι η διάκριση με βάση το σεξουαλικό προσανατολισμό είναι εξίσου σοβαρή με τις διακρίσεις με βάση τη φυλή, την καταγωγή ή το χρώμα. Επομένως, η καταδίκη των προσφευγόντων ήταν συμβατή με την ΕΣΔΑ και αναγκαία σε μια δημοκρατική κοινωνία για την προστασία της υπόληψης και των δικαιωμάτων των τρίτων.¹⁰ Στην απόφαση Bayen κατά Ρωσίας της 20.6.2017(αρ. προσφ. 67667/2009, 44092/2012 και 56717/2012) το Δικαστήριο θεωρεί ότι η ομοφοβία είναι ασυμβίβαστη με τις αξίες της ισότητας, τον πλουραλισμό και την ανοχή μιας δημοκρατικής κοινωνίας¹¹. Στην απόφαση Beizaras -Levickas κατά Λιθουανίας της 14.1.2020 (αρ. προσφ. 41285/15), το Δικαστήριο έκρινε ομοφώνως ότι υπήρξε παραβίαση του δικαιώματος απαγόρευσης των διακρίσεων σε συνδυασμό με το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής (αφορά ζευγάρι ομοφυλόφιλων ανδρών που δημοσίευσε φωτογραφία στην οποία φιλιούνταν στο facebook)¹². Στην απόφαση Carl Johann Lilliendahl κατά Ισλανδίας της 11.6.2020 (αρ. προσφ. 29297/18), το ΕΔΔΑ έκρινε ότι τα σχόλια κατά λεσβιών, ομόφυλων και αμφίφυλων που έγιναν σε διαδικτυακό άρθρο ισοδυναμούσαν με ρητορική μίσους σύμφωνα με τη νομολογία του.

¹⁰ Λ.Α. Σισιλιάνος: «Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου», Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, σελ. 417

¹¹ Νομικό Βήμα, τ. 66, τεύχος 7, Σεπτέμβριος 2018

¹² Νομικό Βήμα, τ. 69, Απρίλιος 2021

II. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

α) Η πρωινή ενημερωτική εκπομπή «Καλημέρα» διάρκειας 4 ωρών που μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό Σκάι στις 14.10.2023 ώρα 5.42' με σήμανση 2^{ης} κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 8 ετών) παρουσιάστηκε από τον δημοσιογράφο Γιώργο Αυτιά ο οποίος επικουρείται από συνεργάτες και συνομιλεί με καλεσμένους. Μεγάλο μέρος της εκπομπής αφιερώνεται σε συνταξιοδοτικά, φορολογικά και οικονομικά θέματα, στην ακρίβεια βασικών αγαθών, στην πολεμική σύρραξη στη Γάζα. Επίσης η εκπομπή ασχολείται με δηλώσεις του Πρωθυπουργού Κ. Μητσοτάκη για τους μισθούς, την κρίση στον Σύριζα κ.ά.

Στις 6.03' ο παρουσιαστής, αναφερόμενος στα προβλήματα διάσπασης στον Σύριζα και στις δηλώσεις του προέδρου του Στέφανου Κασσελάκη για «αριστερόμετρο»¹³, παρατηρεί: *«Πάμε να δούμε το αριστερόμετρο, θα περάσουμε περίφημα με τον άνθρωπο αυτό, πάει Αμερική Κυριακή βράδυ, καλό ταξίδι, απόψε πάει θέατρο..., ο Σεφερλής το χειμώνα θα έχει πολλά επεισόδια με το θέμα αυτό, όπως όλους σατιρίζει, εμένα, εσένα, την Παγώνη...»*. Μεταδίδεται απόσπασμα δηλώσεων του Στέφανου Κασσελάκη για «αριστερόμετρο». Ο παρουσιαστής επισημαίνει πως ο Αλέξης Τσίπρας δεν έλεγε τέτοια πράγματα, ήταν σοβαρός και ασκούσε πολιτική, ενώ συνεργάτης αναφέρει ότι ο Τσίπρας ήταν πολιτικό ον, ήξερε τι έλεγε, είχε τοποθετήσεις και κατάρτιση.

Στις 6.41' ο παρουσιαστής μνημονεύει άρθρο του δημοσιογράφου Θανάση Καρτερού στην εφημερίδα «Αυγή» για το θέμα του «αριστερόμετρου». Τον επαινεί για το άρθρο του.

Στις 8.07' ο παρουσιαστής συζητά με καλεσμένο δικηγόρο (εργατολόγο) για το «αριστερόμετρο» και για τη γνώση της ελληνικής γλώσσας εκ μέρους του Στ. Κασσελάκη. Μεταδίδεται απόσπασμα από ομιλία του προέδρου του Σύριζα στην οποία ο τελευταίος μιλά για το πρόβλημα της στέγασης της νέας γενιάς. Σε μια φράση

¹³ Σε εκδήλωση στο Κερατσίνι στις 12.10.2023, ο Πρόεδρος του Σύριζα είπε: «Το να βάλεις αριστερόμετρο είναι δεξιά πρακτική. Βγάλω το δικό μου αριστερόμετρο και το κρατάω στην τσέπη μου. Αυτό πάει να πει Αριστερά, τους αγκαλιάζουμε όλους. Αν θέλουν να συνεισφέρουν, να τρέξουν στους δρόμους να μοιράσουν τα φυλλάδια μας, εδώ είμαστε».

της ομιλίας του χρησιμοποιεί τη λέξη «αποθηκευτικό» αντί της σωστής «απόθεμα». Γελώντας συμπληρώνει *«Δώστε μου λίγους μήνες και θα γίνω ξεφτέρι»*.

Στις 8.13' γίνεται συζήτηση για τη συγκέντρωση υπογραφών από την αριστερή πτέρυγα του Σύριζα για την καθαίρεση του Στ. Κασσελάκη. Ο παρουσιαστής διερωτάται αν πρόκειται για αμφισβήτηση του Στ. Κασσελάκη, αν το κόμμα πάει για σχίσμα, αν πρόκειται για απειλές.

Στις 8.18' ακούγεται το ρεφραίν από το τραγούδι του Δάκη «Αλαλούμ» (*«άλλη γλώσσα μιλάμε, μάζεψε τα να πάμε πιο καλά στο Χαρτούμ»*). Ο παρουσιαστής ακούγεται να λέει *«Είδατε ο Δάκης πόσο επίκαιρα πολιτικός είναι;... και όπως αντιλαμβάνεστε θα έχει συνέχεια το θέμα αυτό, αύριο το βράδυ¹⁴ θα έχει μεγάλη συνέχεια... Απόψε περιμένουμε δηλώσεις του κυρίου Κασσελάκη, πάει θέατρο και μάλιστα ενημέρωσαν ότι θα γίνουν δηλώσεις εκεί και ούτω καθεξής. Φαντάζεστε τι έχει να γίνει στη Θήβα; όταν εκεί θα παρουσιαστεί; Στη Θήβα δε, υπάρχει και γυμναστήριο για τους φαντάρους, τους νεοσύλλεκτους και πολύ σωστά το έχουνε κάνει, όπου εκεί να δούμε τι μέλλει γενέσθαι. Τον τιμάει όμως ότι πάει στρατό»*.

Στις 8.37' στην εκπομπή παρευρίσκεται ο Υπουργός Εργασίας Άδωνις Γεωργιάδης ο οποίος, μεταξύ άλλων, εκτιμά ότι ο Στ. Κασσελάκης θα είναι πρόεδρος του Σύριζα το πολύ μέχρι το προσεχές Πάσχα. Η εκπομπή τελειώνει στις 9.40'.

β) Στην εκπομπή «Καλημέρα» της επόμενης ημέρας 15.10.2023 ώρα 8.26' ο παρουσιαστής, μετά από την δυσaráσκεια του εξέφρασε ο πρόεδρος του Σύριζα σε ανάρτηση του στα κοινωνικά δίκτυα για το σχόλιο του παρουσιαστή κατά την προηγούμενη ημέρα, κάνει διευκρινίσεις λέγοντας: *«Θέλω να πω κάτι που αφορά τη δήλωση του αξιότιμου αρχηγού της αντιπολιτεύσεως χθες. Το σχόλιο μου σε καμία περίπτωση δεν ήταν ομοφοβικό όπως επικαλείται ο κύριος Κασσελάκης. Μακριά από μένα κάθε τέτοιου είδους συσχέτιση καθώς δεν συνάδει με τις αρχές μου, τους κανόνες ζωής και το σεβασμό της προσωπικότητας κάθε ανθρώπου. Δεν συνάδει με την πολύχρονη πορεία μου στα μέσα, δηλαδή να σέβεται τον άνθρωπο, την προσωπικότητα του και την διαφορετικότητα του, να σέβεται τους θεσμούς, όλα ανεξαιρέτως τα πολιτικά πρόσωπα, δικαστικά και θεσμικά όργανα της πολιτείας και των κομμάτων μηδέ εξαιρουμένου του σημερινού αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης τον οποίο σέβομαι θεσμικά ανέκαθεν. Τριάντα πέντε χρόνια υπηρετώ τον πολίτη σε όλες τις πτυχές των διεκδικήσεων πιστά τηρώντας τους νόμους και το*

¹⁴ Η επόμενη ημέρα 15.10.2023 είναι ημέρα διεξαγωγής του δεύτερου γύρου των αυτοδιοικητικών εκλογών.

Σύνταγμα της χώρας. Επαναλαμβάνω, μακριά από μένα τέτοιες διατυπώσεις ή δήθεν υπονοούμενα που δεν συνάδουν ούτε με τις αρχές μου ούτε με τη δεοντολογία μου ούτε με τον απόλυτο σεβασμό της προσωπικότητας κάθε ατόμου. Σεβασμός παντού και σε όλα και αυτά προς άρση κάθε παρεξήγησης. Αυτή είναι η δική μου τοποθέτηση, μια ζωή αγωνιζόμαστε για τον κόσμο..., αυτή είναι η θέση μου, η δήλωσή μου και ευχαριστώ θερμά που διαθέσατε αυτό το ενάμιση με δύο λεπτά να με ακούσετε».

Περαιτέρω, από την παρακολούθηση και καταγραφή των πραγματικών περιστατικών προκύπτουν εν κατακλείδι τα ακόλουθα:

Στη διάρκεια της εκπομπής «Καλημέρα» της 14.10.2023 που μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό Σκάι, ο παρουσιαστής μεταδίδει πληροφορίες σχετικά με τα προβλήματα διάσπασης στον Σύριζα, τη συγκέντρωση υπογραφών για πιθανή καθαίρεση του Προέδρου του κόμματος Στέφανου Κασσελάκη, ενώ σχολιάζει τη μη άρτια γνώση λέξεων της ελληνικής γλώσσας και τη χρήση της λέξης «αριστερόμετρο» που επικαλέστηκε ο Σ. Κασσελάκης. Στη συνέχεια ο παρουσιαστής αναφέρεται στην υποχρέωση υπηρετήσης της στρατιωτικής θητείας του Σ. Κασσελάκη λέγοντας πως θα παρουσιαστεί στη Θήβα όπου υπάρχει και γυμναστήριο για τους φαντάρους, επαινεί δε τον πρόεδρο του Σύριζα για την απόφαση του να υπηρετήσει στο στρατό.

Ο παρουσιαστής, στα πλαίσια της ελευθερίας της έκφρασης και από δικαιολογημένο δημοσιογραφικό ενδιαφέρον, μεταδίδει πληροφορίες και ασκεί κριτική- με ελαφρώς ειρωνική διάθεση- στα διαδραματιζόμενα στο κόμμα του Σύριζα και στις δηλώσεις του προέδρου του Σ. Κασσελάκη που είναι δημόσιο πολιτικό πρόσωπο για το οποίο το ενδιαφέρον του κοινού για πληροφόρηση είναι αυξημένο. Η αναφορά του παρουσιαστή στη στρατιωτική θητεία του Σ. Κασσελάκη και στην παρουσίαση του σε στρατόπεδο στη Θήβα (*«Φαντάζεστε τι έχει να γίνει στη Θήβα; όταν εκεί θα παρουσιαστεί;»*) συνοδεύεται από ένα σχόλιο για την ύπαρξη γυμναστηρίου (*«Στη Θήβα δε, υπάρχει και γυμναστήριο για τους φαντάρους, τους νεοσύλλεκτους και πολύ σωστά το έχουνε κάνει, όπου εκεί να δούμε τι μέλλει γενέσθαι. Τον τιμάει όμως ότι πάει στρατό»*). Ο τρόπος με τον οποίο διατυπώνει τη σκέψη του ο παρουσιαστής δεν παραπέμπει σε ομοφοβικό σχόλιο, καθώς ο πρόεδρος του Σύριζα δεν έχει κρύψει μεν το σεξουαλικό του προσανατολισμό, ταυτόχρονα όμως έχει κάνει γνωστό ότι αθλείται πηγαίνοντας σε γυμναστήριο. Επομένως συνάγεται ότι το σχόλιο του παρουσιαστή

αφορά τη δυνατότητα του Σ. Κασσελάκη να αθλείται εντός του στρατοπέδου της Θήβας. Συνεπεία των ανωτέρω κρίνεται ότι η εκπομπή δεν προέβη σε δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος προσώπου λόγω γενετήσιου προσανατολισμού.

III. Υπαγωγή

Ενόψει των ανωτέρω, η Ολομέλεια αποφασίζει κατά πλειοψηφία με ψήφους επτά (7) έναντι δύο (2) ότι η εγκαλουμένη εταιρεία δεν τέλεσε την παράβαση της δυσμενούς διάκρισης προσώπων λόγω γενετήσιου προσανατολισμού.

Κατά τη γνώμη των δύο (2) μελών τη Ολομέλειας, και δη των μελών Δ. Σταυρόπουλου και Ι. Μιχελάκη, που μειοψήφησαν, η εγκαλουμένη προέβη σε δυσμενή διάκριση προσώπων λόγω γενετήσιου προσανατολισμού.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Δέχεται κατά πλειοψηφία ότι η εγκαλουμένη εταιρεία δεν τέλεσε την παράβαση της δυσμενούς διάκρισης προσώπων λόγω γενετήσιου προσανατολισμού, απαλλάσσοντας την από την σχετική κατηγορία.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 29^η Απριλίου 2024 και δημοσιεύτηκε την 23^η Μαΐου 2024.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ-ΔΡΙΛΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ